

17 Konsumtion av livsmedel

Kapitel 17 innehåller information om direktkonsumtionen av livsmedel, om kostens näringsinnehåll samt om livsmedelskonsumtionen enligt nationalräkenskaperna.

Sammanfattning

Direktkonsumtion av livsmedel

Med direktkonsumtion av livsmedel avses de totala leveranserna av livsmedel till privat-hushåll och storkök samt producenternas hemmaförbrukning. Redovisning sker i kvantiteter per capita samt i miljoner kilo respektive liter.

Enligt **tabell 17.1** fortsätter konsumtionen av *bröd och konditorivaror* att öka och uppgick år 2002 till 71 kg per person och år.

Konsumtionen per capita av *kött* har ökat förhållandevis kraftigt under senare år, framförallt av fjäderfäkött. Dessutom har konsumtionen av *charkprodukter* ökat sedan år 2001, främst beroende på en ökad konsumtion av *korv och pastejer* m.m.

Konsumtionen av *fisk* visar inget tydligt utvecklingsmönster. Resultaten anses osäkra och det är därför svårt att dra slutsatser av materialet.

I direktkonsumtionen av *mjölk* har sedan 1995 lätt- och minimjölken minskat sin andel till förmån för mellanmjölken samtidigt som standardmjölken minskat kraftigt, med 21 %.

Konsumtionen av *ost och ägg* har sedan 1995 legat på en stabil nivå.

Konsumtionen av *smör och margarin* minskade med nästan 30 % mellan 1995 och 2002. Såväl konsumtionen av lättmargarin som av det fetare smöret och margarinet har gått ned.

I fråga om *köksväxter* så är konsumtionen 2002 i förhållande till året innan relativt konstant.

Konsumtionsmönstret vad gäller *frukt och bär* är förhållandevis konstant jämfört med fö-

regående år 2001. Det som man kan påtala är dock en liten ökning av konsumtionen av *sylter, marmelader m.m.* samt *safter och juicer*.

Konsumtionen av *färsk potatis* fortsätter att minska och uppgick år 2002 till 42 kg per person. Samtidigt fortsätter konsumtionen av potatisprodukter som t.ex. chips och olika slags frysta och kyllda potatisprodukter att öka.

Konsumtionen av *läskedrycker och mineralvatten* har ökat från 70 liter 1995 till 100 liter år 2002, dvs. med 43 % medan konsumtionen av *lätt- och folköl* minskat, från 44 till 28 liter (37 %). När det gäller *alkoholhaltiga drycker* så fortsätter både vin- och starkölskonsumtionen att öka. År 2002 konsumerades 29 liter starköl och 20 liter vin per person och år.

Kostens näringsinnehåll

Sedan 1980 och fram t.o.m. 2002 har *energitillförseln* per person och dag varit i stort sett oförändrad, dvs. ca. 12-13 mJ. (**tabell 17.2**).

Tillförseln av *protein* har ökat med drygt 12 % sedan 1980, från 89 g per person och dag till 100 g år 2002. Våra viktigaste proteinkällor är kött och köttvaror, bröd och spannmålsprodukter samt mjölk och ost.

Fettkonsumtionen har minskat sedan 1980-talet och år 2002 konsumerades 121 g per person och dag. År 2002 bidrog fett med 35 % av energitillförseln, vilket är något mer än vad som rekommenderas. Fett erhålls främst genom konsumtion av matfett och kött och köttvaror.

Sedan 1980 har *kolhydratintaget* ökat och det uppgick år 2002 till 373 g per person, vilket är en ökning med drygt 9 %. Bara det senaste året mellan 2001 och 2002 har kolhydratintaget

ökat med 4 % från 359 till 373 g per person och dag. Kolhydrater erhålls i första hand från bröd och spannmålsprodukter (**tabellerna 17.2–3**).

De viktigaste livsmedlen för vårt intag av A-vitamin är kött och köttvaror, köksväxter och matfett. Frukt och bär, köksväxter samt potatis och potatisprodukter svarar för den dominerande delen av vårt intag av C-vitamin medan vårt intag av järn främst tillgodoses av bröd och spannmålsprodukter samt kött och köttvaror. De viktigaste källorna för kalciumintaget är mjölk och ost. Tiamin (vitamin B₁) får vi främst från bröd- och spannmålsprodukter men även kött och köttvaror är en viktig tiaminkälla. Fibrer får vi främst genom bröd och spannmålsprodukter (**tabell 17.4**).

Försäljning av livsmedel

Försäljningen av livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker ökade i fasta priser med 3 % mellan 2001 och 2002 till knappt 133 miljarder kronor. Kraftigaste försäljningsökningen noteras för mineralvatten, läskedrycker, frukt och grönsaksjuicer, 6 %. Försäljningen av fisk minskade med knappt 5 % (**tabell 17.5**).

Livsmedelskonsumtionen enligt nationalräkenskaperna

Enligt nationalräkenskaperna utgjorde utgifter för livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker år 2003 drygt 12 % av hushållens totala utgifter. Alkoholhaltiga drycker svarade för drygt 2 % av den totala konsumtionen. Av livsmedelsutgifterna exklusive drycker var kött den största posten, 22 %. I nationalräkenskaperna räknas inte utgifter för livsmedel och drycker i restaurang och storkök till området livsmedel utan klassas som utgifter för tjänst (**tabell 17.6**).

I fast penningvärde har utgifterna för livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker ökat med knappt 18 % sedan 1995 medan motsvarande ökning av hushållens totala konsumtion är drygt 37 %. De icke alkoholhaltiga dryckerna har ökat med 34 % sedan 1993 medan de alkoholhaltiga dryckerna har ökat med 9 %.

Minskningen för starkspriten är lite drygt 30 %. Indextalen speglar också den kvantitetsmässiga utvecklingen av konsumtionen av livsmedel och drycker (**tabell 17.7**).

Om statistiken

Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar

Jordbruksverket (tidigare Statens jordbruksnämnd) redovisar sedan början av 1940-talet beräkningar av livsmedelskonsumtionen i landet och kostens näringsinnehåll. Beräkningarna tillkom för att man under krigsåren skulle kunna följa utvecklingen av livsmedelsförsörjningen och förändringar i näringsstandarden. Användningsområdet utökades successivt och beräkningarna ingick under flera år som en integrerad del i SCB:s nationalräkenskaper vid beräkningar av den totala konsumtionen i landet.

Fram t.o.m. redovisningsår 1999 innefattade beräkningarna av den s.k. direktkonsumtionen både konsumerade kvantiteter av livsmedel och ett till detaljhandelspris uppskattat värde av konsumtionen. Fr.o.m. redovisningsår 2000 innefattas enbart beräkningar över de konsumerade kvantiteterna.

Med *direktkonsumtion* av livsmedel avses de totala leveranserna av livsmedel till enskilda hushåll och storhushåll samt konsumenternas hemmaförbrukning, den s.k. naturakonsumention. Så långt det är möjligt sker redovisning i den form varorna når konsumenten, dvs. som jordbruksprodukter, halvfabrikat, konserver, djupfrysta varor, färdiglagad mat etc.

Med *totalkonsumtion* av livsmedel avses den totala åtgången av olika råvaror för humankonsumtion. Totalkonsumtionen innefattar därför alla de råvaror och halvfabrikat som konsumeras direkt, dels de råvaror och halvfabrikat som livsmedelsindustrin förbrukar för att tillverka livsmedel av högre förädlingsgrad för direktkonsumtion.

Underlaget till Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar är verkets statistik rörande t.ex. slakt och egna undersökningar av exem-

pelvis kvarnarnas leveranser av mjöl. Vidare används SCB:s statistik över industrins varuproduktion samt import och export. Förändringar i samband med och strax efter EU-inträdet av SCB:s statistikområden Utrikeshandelsstatistik och Industrins varuproduktion är två av de främsta anledningarna till nedläggningen av värdeberäkningen i direktkonsumtionsberäkningarna fr.o.m. år 2000.

Kostens näringsinnehåll

Beräkningarna avseende kostens näringsinnehåll baseras på uppgifter från Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar samt en vid Livsmedelsverket utvecklad livsmedelsdatabas. Denna innehåller näringsvärden för ca 1 700 livsmedel och maträtter. Näringsvärdena baseras främst på Livsmedelsverkets egna analyser. Beräkningarna har hittills haft direktkonsumtionsberäkningarna som underlag men fr.o.m. 2000 sker enligt annan teknik.

Försäljning av livsmedel

Från och med år 2000 producerar SCB livsmedelsförsäljningsstatistik som uppfyller nationalräkenskapernas och konsumentprisindex behov.

Olika källor har använts för att samla in statistiken, till exempel datakasseregister, enkätundersökningar och momsregistret.

Livsmedelskonsumtionen enligt nationalräkenskaperna

I nationalräkenskaperna (NR) beskrivs i form av ett kontosystem vårt lands ekonomiska aktiviteter och utveckling på ett konsistent och överskådligt sätt. Produktionen redovisas indelad i de två huvudsektorerna näringslivet och offentliga myndigheter/hushållsorganisationer. Näringslivsredovisningen sker med uppdelning på bransch. För varje bransch, t.ex. livsmedelsindustri, visas produktionsvärde, förbrukning och förädlingsvärde. Summan av alla förädlingsvärden ger bruttonationalprodukten (BNP) mätt från produktionsidan. Produktionens användning redovisas uppdelad

på privat konsumtion, statlig och kommunal konsumtion, export samt bruttoinvesteringar och lagerinvesteringar. Summan av dessa användningar med avdrag för import ger BNP från användningssidan.

Varje kvartal beräknas i NR värdet av den totala konsumtionen i landet. Beräkningsprinciperna följer de internationella rekommendationerna på området. För hushållssektorns konsumtionsuppgifter sker uppdelning efter ändamål (typ av varor och tjänster). I årsstatistiken delas livsmedelskonsumtionen upp på vissa varugrupper enligt en grövre indelning än den Jordbruksverket använder för sina beräkningar av livsmedelskonsumtionen.

Underlaget till NR:s beräkningar av livsmedelskonsumtionen är i första hand Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar. NR:s beräkningar skiljer sig från Jordbruksverkets genom att den offentliga livsmedelskonsumtionen i storkök vid t.ex. skolor och sjukhus samt livsmedelskonsumtion i restauranger inte ingår i NR:s redovisning för livsmedel. Däremot ingår restaurangutgifter i NR:s redovisning av hushållens totala konsumtion. Även i en del andra avseenden är beräkningsprinciperna olika.

Nationalräkenskapernas indelning i ändamålsgrupper är ändrad fr.o.m. maj 1999. Den baseras på den inom EU tillämpade COICOP-indelningen (Classification of Individual Consumption by Purpose), vilken fr.o.m. 2000 även används vid de svenska beräkningarna av konsumentprisindex.

Annan publicering

Jordbruksverket har varje år publicerat konsumtionsberäkningarna i särskilda rapporter. Den senaste redovisningen av direktkonsumtionen inklusive vissa uppgifter om kostens näringsinnehåll har lämnats i "Konsumtionen av livsmedel och dess näringsinnehåll. Uppgifter t.o.m. 2002", Jordbruksverket, Rapport 2004:7. Denna rapport finns tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se.

Totalkonsumtionsberäkningarna har senast redovisats i "Totalkonsumtionen av livsmedel och dess näringsinnehåll", Jordbruksverket,

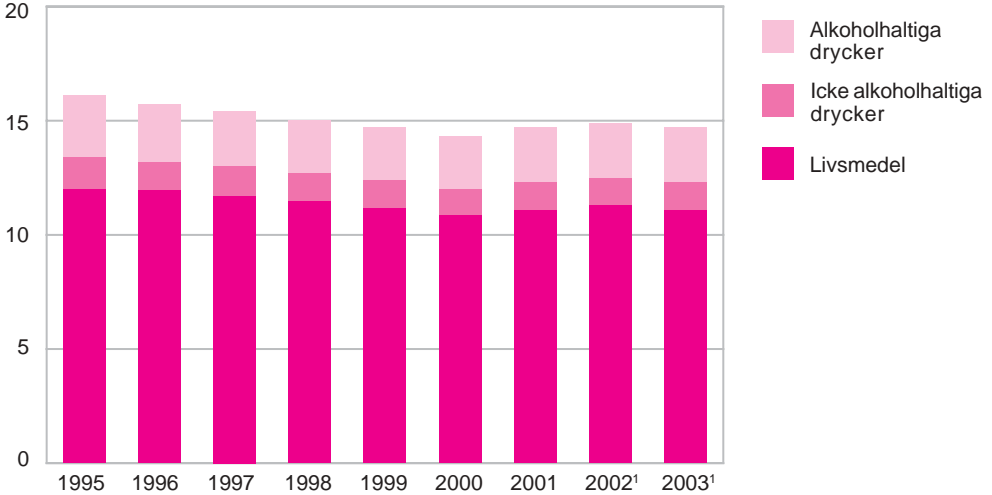
Statistikenheten, 2000-09-13. Denna rapport kan beställas av Jordbruksverket.

Statistik över livsmedelsförsäljning finns på SCB:s webbplats (www.scb.se).

Den privata konsumtionen enligt nationalräkenskaperna med uppdelning efter bl.a. olika livsmedel publiceras av SCB i Statistiska meddelanden serie NR. Nationalräkenskapssystemet redovisas numera enligt ENS 95 (Europeiska Nationalräkenskapssystemet), vilket sammanfaller med det av FN m.fl. rekommenderade. En dokumentation av det svenska nationalräkenskapssystemet finns tillgänglig på SCB:s webbplats www.scb.se.

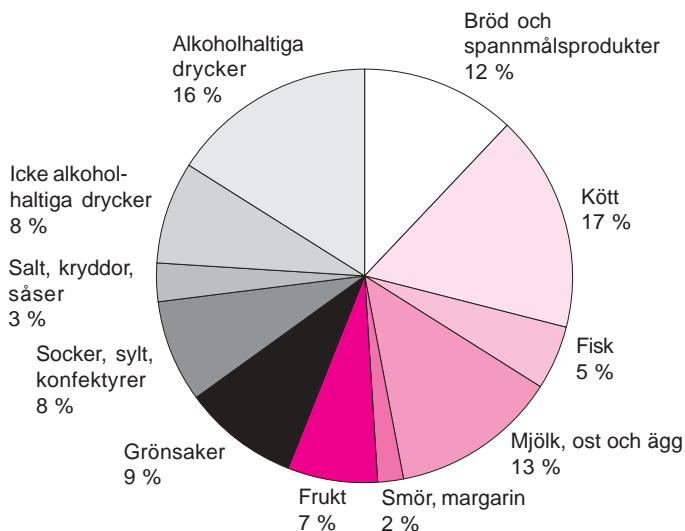
Figur 17A**Privat konsumtion av livsmedel och drycker enligt nationalräkenskaperna i procent av värdet av hushållens totala konsumtion 1995–2003***Private consumption of food and beverages according to the National Accounts, per cent of total consumption expenditures*

Procent

1) Preliminära uppgifter.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Figur 17B**Privat konsumtion av olika livsmedel och drycker 2003 enligt nationalräkenskaperna, fördelning i procent, preliminära uppgifter***Private final consumption of different foodstuffs and beverages according to the National Accounts, percentages, provisional data*

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Tabell 17.1

Direktkonsumtion av livsmedel 1990–2002, kilo eller liter per person

Consumption of food. Kilogrammes or litres per person

Uppgifterna nedan avser varans art före den slutliga beredningen i hemmet. Sålunda redovisas t.ex. endast marknadsförda produkter i positionerna 12–17, medan hembakade produkter redovisas under vetemjöl, ägg, socker osv.

	En- het	Varu- kod	1990	1995	2000	2001	2002 prel.
Befolkningstal, milj. (medeltal personer)			8,559	8,827	8,872	8,896	8,925
Bröd och spannmålsprodukter							
<i>Mjöl och gryn</i>	kg	1–5	22,0	21,3	18,5	18,1	18,7
Vetemjöl, rågmjöl o. mjöl av annan spannmål	kg	1–3	15,3	14,2	12,0	11,1	11,3
Risgryn	kg	4	3,9	4,1	4,0	4,4	4,5
Havregryn och gryn av annan spannmål	kg	5	2,8	3,1	2,4	2,6	2,8
<i>Mjölprodukter, exkl. bröd och konditorivaror</i>	kg	7–10	9,5	10,6	12,7	13,2	13,5
Mixer m.m. av mjöl el. annan spannmål, vållingpulver	kg	7–8	1,9	1,5	1,3	1,4	1,4
Makaroner, spaghetti och liknande produkter	kg	9	4,3	5,4	7,1	7,8	7,8
Majsflingor, rostat ris, ostbågar, popcorn	kg	10	3,3	3,7	4,2	4,0	4,2
<i>Bröd och konditorivaror</i>	kg	12–17	52,1	55,2	66,7	65,6	71,0
Knäckebröd m.m. ^{1,2}	kg	12	5,6	4,2	3,6	3,6	3,7
Skorpor och skorpmjöl	kg	13	1,0	0,5	0,6	0,4	0,6
Mjukt matbröd ²	kg	14	30,9	36,6	45,1	43,9	48,3
Kex, rån och torra småkakor	kg	15	6,2	4,6	4,9	5,2	5,3
Kaffebröd m.m.	kg	16	3,8	3,9	6,3	5,9	5,0
Bakelser, tårter, sockerkakor o.övr. bakverk ³	kg	17	4,6	5,5	6,2	6,6	8,2
Kött och köttvaror							
<i>Kött, färskt och djupfryst</i>	kg	20–27	26,8	31,3	41,3	40,7	42,4
Hemslakt av kalv, svin och får ⁴	kg	20	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
Nöt- och kalvkött, färskt och djupfryst	kg	21–22	7,1	7,1	10,8	9,9	11,0
Griskött, färskt och djupfryst ^{5,6}	kg	23	10,3	12,9	15,5	14,6	14,4
Färkött, färskt och djupfryst ⁶	kg	24	0,7	0,6	0,7	0,8	0,8
Fjäderfäkött, färskt och djupfryst	kg	25	5,4	8,2	11,8	12,8	13,8
Renkött, färskt och djupfryst	kg	26	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Kött av vilt, färskt och djupfryst ³	kg	27	2,6	1,9	2,0	2,0	1,9
<i>Charkuterivaror, köttkonserver m.m.</i>	kg	29–32	21,6	23,2	22,3	22,0	24,6
Lever, njure och tunga ^{3,6}	kg	29	0,5	0,5	0,7	0,7	0,7
Skinka, kassler o. andra oblandade charkvaror ⁶	kg	30	4,6	5,7	5,6	5,1	5,9
Korv, pastejer o. andra blandade charkvaror ⁶	kg	31	14,7	15,7	15,1	15,4	17,1
Köttkonserver (exkl. soppor) ⁶	kg	32	1,8	1,4	0,9	0,8	0,9
<i>Övriga köttprodukter⁷</i>	kg	34, 36	5,2	6,3	8,7	9,1	10,7
Köttsoppor ⁷	kg	34	–	–	–
Djupfrysta köttprodukter och djupfryst färdiglagad mat ⁶	kg	36	8,7	9,1	10,7

1) Inklusive ströbröd av knäckebröd.

2) Fr.o.m. 1995 redovisas tunnbröd tillsammans med mjukt matbröd.

3) Uppgifterna baseras på bristfälligt underlag och är därför osäkra.

4) Uppgifterna har reviderats fr.o.m. 2000 p.g.a. ändrat underlag. Jämförelse med tidigare år bör tolkas med försiktighet.

5) Inkl. köttinnehållet i viss färdiglagad mat.

6) Uppgifterna har reviderats fr.o.m. 1996 p.g.a. ändrat underlag. Jämförelse med tidigare år bör tolkas med försiktighet.

7) Köttsoppor redovisas fr.o.m. 2000 tillsammans med andra soppor i vara 117–118.

8) Kvantiteterna från sport- och fritidsfiske ingår endast i begränsad omfattning. Uppgifterna baseras för sötvattensfisket på bristfälligt underlag och är därför i denna del osäkra.

9) Fr.o.m. 2000 redovisas inte konsumtionen av varorna p.g.a. att resultaten anses alltför osäkra.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.1 (forts.)

	En- het	Varu- kod	1990	1995	2000	2001	2002 prel.
Fisk, kräftdjur och blötdjur							
Färsk och djupfryst fisk ^{9,9}	kg	38–43	6,5	5,9
Djupfryst filéad fisk	kg	45–47	2,7	2,0	1,9	2,4	2,6
Konserver och beredd fisk	kg	49–56	6,7	5,8	7,4	7,6	8,1
Kräftdjur och blötdjur, även konserver ⁹	kg	58–59	2,7	3,0
Mjök							
Direktförsäld o. hemmaförbrukad mjök	liter	62	2,8	2,0	1,4	1,3	1,2
Lätt- och minimjök	liter	63	36,3	25,8	21,1	21,1	21,7
Mellanmjök m.m.	liter	64	34,2	45,0	49,8	50,8	51,2
Lättfil m.m.	liter	65	3,9	3,4	3,2	3,3	3,3
Standardmjök	liter	66	54,3	43,7	36,8	35,8	34,6
Filmjök	liter	67	11,0	9,6	10,2	9,7	8,2
Yoghurt, Kefir etc.	liter	68	12,3	15,2	16,2	17,5	21,3
Grädde, ost och ägg							
<i>Grädde</i>	<i>liter</i>	<i>70–72</i>	<i>8,5</i>	<i>9,2</i>	<i>9,9</i>	<i>10,0</i>	<i>9,3</i>
Tunn grädde ¹⁰	liter	70	1,3	1,3	2,0	2,4	1,9
Gräddfil	liter	71	1,1	1,2	1,6	1,6	1,6
Tjock grädde ¹⁰	liter	72	6,2	6,7	6,3	6,0	5,7
Mjölkpulver	kg	74	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
<i>Ost</i>	<i>kg</i>	<i>75–78</i>	<i>16,3</i>	<i>16,4</i>	<i>16,5</i>	<i>16,9</i>	<i>17,2</i>
Härdost	kg	75	13,1	13,3	12,6	12,5	12,6
Smältost, mesvaror, ost av andra slag	kg	76–78	3,2	3,2	3,9	4,4	4,5
Ägg ³	kg	80	11,7	10,4	10,4	9,9	9,1
Matfett och majonnäs							
<i>Smör och margarin</i>	<i>kg</i>	<i>82–84</i>	<i>18,2</i>	<i>17,2</i>	<i>14,9</i>	<i>13,3</i>	<i>12,0</i>
Smör	kg	82	2,2	2,0	1,3	1,3	1,4
Hushållsmargarin (inkl. Bregott)	kg	83	11,6	9,8	8,7	7,7	6,5
Lättmargarin	kg	84	4,3	5,4	4,9	4,3	4,1
<i>Matolja¹¹</i>	<i>kg</i>	<i>86–87</i>	<i>0,8</i>	<i>0,9</i>	<i>0,9</i>	<i>1,1</i>	<i>0,9</i>
Köksväxter							
<i>Rotfrukter</i>	<i>kg</i>	<i>89–90</i>	<i>9,0</i>	<i>9,6</i>	<i>9,4</i>	<i>9,1</i>	<i>9,0</i>
Morötter	kg	89	7,4	8,2	8,0	7,6	8,3
Övriga rotfrukter	kg	90	1,5	1,5	1,4	1,6	0,8
<i>Färska köksväxter</i>	<i>kg</i>	<i>92–99</i>	<i>28,9</i>	<i>31,9</i>	<i>38,9</i>	<i>40,0</i>	<i>39,1</i>
Gurka	kg	92	3,8	3,3	4,3	4,5	4,2
Lök, purjolök	kg	93–94	5,6	6,3	8,7	7,6	6,9
Blom-, vit-, röd-, bryssel-, grön- o. salladskål ¹²	kg	95–96	6,0	6,8	6,3	7,2	6,5
Sallad	kg	97	5,0	4,0	5,5	5,7	6,2
Tomater	kg	98	6,3	8,1	8,6	8,6	8,7
Övriga köksväxter, färska	kg	99	2,3	3,5	5,4	6,2	6,4
<i>Djupfrysta, torkade, inlagda, beredda eller konserverade köksväxter³</i>	<i>kg</i>	<i>101–104</i>	<i>17,0</i>	<i>15,6</i>	<i>17,7</i>	<i>18,6</i>	<i>18,9</i>

10) Fr.o.m. år 2000 används fetthalten 29 %, tidigare gällde 27 %. Detta innebär att redovisade siffror före år 2000 inte är helt jämförbara med de som redovisats senare år.

11) Fr.o.m. 2000 ingår majonnäs i vara 141 Såser, tidigare inkluderades den i varukod 86.

12) Fr.o.m. 1995 ingår salladskål i vara 96.

13) Naturkonsumtion ingår inte.

14) Uppgifterna avser såväl torkade som färdiga soppor, varför de bör tolkas med viss försiktighet.

15) Inkl. konsumtion av skalad potatis.

Tabell 17.1 (forts.)

	En- het	Varu- kod	1990	1995	2000	2001	2002 prel.
Fruktar och bär							
Citrusfrukter och vindruvor	kg	106–107	16,9	17,2	17,0	16,7	16,9
Mandel och nötter	kg	108	1,5	1,4	1,2	1,3	1,3
Äpplen och päron ^{3,13}	kg	109	15,0	13,5	14,0	12,6	12,2
Bananer, meloner, körsbär och övrig färsk frukt ^{3,13}	kg	110–111	21,5	21,3	27,6	24,9	25,6
Hallon, jordgubbar, lingon och andra bär, färska eller djupfrysta ^{3,13}	kg	112–113	1,6	1,7	1,7	1,6	1,7
Fruktar och bär, hela eller i stycken, mosade, torkade eller konserverade	kg	114–115	6,1	4,3	4,9	5,4	5,2
Sylter, marmelader, fruktmos och geléer	kg	116	5,5	6,3	6,4	6,6	7,3
Soppor och buljonger även konserverade ^{7,14}	kg	117–118	3,4	4,2	3,8	4,0	3,6
Safter och juicer	liter	119–120	18,9	19,7	18,5	20,7	23,1
Övriga livsmedel							
Potatis, färsk ^{3,15}	kg	122	60,4	57,2	45,1	44,0	42,1
Potatisprodukter	kg	123–127	6,7	7,5	11,0	11,4	11,9
Sockar	kg	129–130	13,9	11,3	10,1	9,4	8,7
Sirap	kg	131	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
Kaffe, rostat	kg	133	9,0	7,5	7,0	7,0	7,4
Te	kg	134	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3
Kaffe och teextrakt, kakaopulver	kg	135–137	1,7	2,0	2,6	2,5	2,5
Honung ³	kg	139	0,8	0,7	0,6	0,6	0,7
Choklad och konfektyrvaror	kg	140	11,1	11,8	14,8	15,3	16,9
Såser (exkl. majonnäs) ¹¹	kg	141	5,4	6,4	9,1	9,1	9,9
Glass	liter	142–143	13,9	13,7	12,5	12,1	13,1
Kryddor och salt ⁹	kg	145–146	2,7	2,5	2,6	2,6	2,6
Alkohol fria och alkoholhaltiga drycker							
Läskedrycker och mineralvatten	liter	148–149	59,5	70,2	90,6	100,0	100,4
Läskedrycker, cider m.m., kolsyrade	liter	148	49,8	58,2	82,2	93,8	93,7
Mineralvatten och annat kolsyrat vatten	liter	149	9,7	12,0	8,4	6,2	6,7
Maltdrycker	liter	151–152	41,2	43,5	31,7	29,0	27,6
Lättöl, lagrat (inkl. svagdricka)	liter	151	12,6	10,7	7,4	6,8	6,4
Öl, klass II (folköl)	liter	152	28,6	32,8	24,2	22,2	21,2
Alkoholhaltiga drycker							
Starköl	liter	156	19,0	21,8	25,3	26,9	28,8
Vin	liter	157	12,2	12,6	16,3	17,7	19,7
Spritdrycker	liter	158	4,4	3,4	2,8	3,0	3,1

Tabell 17.2**Näringsvärden per person och dag. Genomsnitt för hela befolkningen¹***Nutritive values per capita and day. Means for the whole population*

	Absoluta tal					Procentuellt bidrag till energitillförseln				
	Energi mJ ²	Pro- tein g	Fett g	Kolhyd- rater g	Alko- hol g	Pro- tein %	Fett %	Kolhyd- rater %	Alko- hol %	Summa %
2002 prel.	12,9	100	121	373	14,3	13,1	34,6	49,1	3,2	100
2001	12,6	96	120	359	13,5	13,0	35,3	48,6	3,1	100
2000	12,6	96	122	358	12,8	13,0	35,8	48,3	2,9	100
1999	12,4	95	121	352	12,9	13,0	36,0	48,0	3,0	100
1995 ³	11,9	89	118	334	12,5	12,7	36,6	47,6	3,1	100
1990	12,3	89	122	352	13,1	12,0	37,2	47,8	3,0	100
1985	12,2	86	125	343	12,2	11,8	38,5	46,8	2,9	100
1980	12,3	89	126	342	13,0	11,8	38,7	46,4	3,1	100

1) Ändringar i underlaget för konsumtionsberäkningarna har medfört att uppgifterna fr.o.m. 1997 inte är helt jämförbara med uppgifterna för tidigare år.

2) 1 mJ (megajoule) = 239 kcal (kilokalorier) fr.o.m. 1980 men inte dessförinnan.

3) Fr.o.m. 1995 ingår ej fibrer i kolhydrat och energivärdet.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.3**Genomsnittlig tillförsel av energi, protein, fett och kolhydrater per person och dag 1980 och 2002 med fördelning på olika livsmedel***Mean supply of energy, protein, fat and carbohydrates per capita and day by different foodstuffs*

	Energi, kJ		Protein, g		Fett, g		Kolhydrater, g	
	1980	2002 prel.	1980	2002 prel.	1980	2002 prel.	1980	2002 prel.
Bröd och spannmålsprodukter	3 028	3 774	17	23	12	17	134	163
Kött och köttvaror	1 321	1 530	23	29	23	26	5	5
Fisk, kräft- och blötdjur	220	264	6	7	3	3	1	1
Mjök	1 129	872	17	13	11	8	25	22
Grädd och mjölkpulver	247	299	1	1	6	7	1	1
Ost	544	606	10	11	10	11	1	1
Ägg	166	134	4	3	3	2	0	0
Matfett	1 747	1 003	0	1	47	27	0	0
Köksväxter	205	287	2	3	1	1	9	11
Frukt och bär	692	785	1	2	1	2	36	41
Potatis och potatisprodukter	625	631	3	3	1	4	31	26
Socker och sirap	919	416	0	0	0	0	54	24
Andra livsmedel	891	1 392	3	4	8	13	32	49
Malt och läskedrycker (exkl. starköl)	259	496	0	0	0	0	11	25
Starksprit, vin och starköl	326	420	0	0	0	0	2	4
Totalt livsmedel	12 319	12 911	87	100	126	121	342	373

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.4**Genomsnittlig tillförsel av vissa vitaminer, järn, kalcium och fibrer per person och dag 2002, milligram. Preliminära uppgifter***Mean supply of certain vitamins, iron, calcium and fibres per capita and day milligrams. Provisional data*

	A-vitamin ¹	C-vitamin	Tiamin ²	Järn	Kalcium	Fibrer
Bröd och spannmålsprodukter	99	1	0,9	4,4	110	12
Kött och köttvaror	626	1	0,5	4,1	30	0
Fisk, kräft- och blötdjur	35	0	0,0	0,4	17	0
Mjök	136	4	0,2	0,2	450	0
Grädd och mjölkpulver	68	0	0,0	0,0	21	0
Ost	99	0	0,0	0,1	287	0
Ägg	46	0	0,0	0,4	11	0
Matfett	318	0	0,0	0,0	7	0
Köksväxter	415	47	0,1	1,2	57	4
Frukt och bär	22	48	0,1	0,7	29	3
Potatis och potatisprodukter	2	13	0,1	0,8	10	3
Socker och sirap	0	0	0,0	0,0	1	0
Andra livsmedel ³	27	3	0,0	1,4	88	1
Malt- och läskedrycker (exkl. starköl)	0	0	0,0	0,3	13	0
Starksprit, vin och starköl	0	0	0,0	0,7	13	0
Totalt livsmedel	1 893	118	2,0	14,8	1 144	23

1) Redovisning i retinolekvivalenter.

2) B1-vitamin.

3) Kaffe, te, kakaopulver, honung, choklad- och konfektyrvaror, vissa såser, glass.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.5

Försäljning (inkl moms) av livsmedel och drycker inom handeln 2000–2002 (enligt mer detaljerad COICOP), belopp i milj. kr*Turnover (incl. V.A.T) of food and drinks for the retail trade and retail sale of automotive fuel 2000–2002 (by more detailed COICOP), millions SEK*

COICOP	Varugrupp	Försäljning (inkl. moms)					
		Löpande priser			Fasta priser (2000=100) ¹		
		2000	2001	2002	2000	2001	2002
01.1.1	Bröd och övriga spannmåls- produkter	19 138	20 271	21 038	19 138	20 028	20 268
01.1.1.1	Ris	619	647	675	619	641	663
01.1.1.2	Bröd ²	10 997	12 042	12 418	10 997	11 902	11 960
01.1.1.3	Pastaprodukter	1 186	1 245	1 317	1 186	1 214	1 220
01.1.1.4	Bakverk ²	3 188	3 162	3 416	3 188	3 124	3 277
01.1.1.5	Andra spannmålsprodukter	3 148	3 175	3 212	3 148	3 146	3 148
01.1.2	Kött	19 862	22 211	24 238	19 862	21 016	22 420
01.1.2.1- 01.1.2.4, 01.1.2.7	Nöt-, gris-, får-, lamm- och viltkött ²	8 556	9 323	10 749	8 556	8 638	9 811
01.1.2.5	Torkat, saltat eller rökt kött och ätliga slaktbiprodukter	8 438	9 874	10 299	8 438	9 483	9 627
01.1.2.6	Annat konserverat eller bearbetat kött samt beredningar av kött	2 868	3 014	3 190	2 868	2 895	2 982
01.1.3	Fisk	7 352	8 027	8 584	7 352	7 576	7 233
01.1.3.1- 01.1.3.3	Fisk och skaldjur (färsk, kyld, fryst, torkad rökt eller saltad) ²	3 632	4 021	4 277	3 632	3 679	3 372
01.1.3.4	Annan konserverad eller beredd fisk och skaldjur samt beredningar av fisk och skaldjur	3 720	4 006	4 308	3 720	3 897	3 861
01.1.4	Mjök, ost och ägg	19 839	20 651	22 398	19 839	20 246	21 094
01.1.4.1- 01.1.4.3	Mjök	5 135	5 226	5 344	5 135	5 118	4 993
01.1.4.4	Yoghurt och fil	3 727	3 845	4 219	3 727	3 755	3 918
01.1.4.5- 01.1.4.6	Ost och andra mjökprodukter ²	9 539	10 095	11 232	9 539	9 950	10 693
01.1.4.7	Ägg	1 438	1 485	1 603	1 438	1 423	1 489
01.1.5	Oljor och fetter	3 662	3 673	3 784	3 662	3 701	3 704
01.1.5.1	Smör	468	469	487	468	469	472
01.1.5.2, 01.1.5.5	Margarin och annat fett	2 685	2 702	2 713	2 685	2 723	2 669
01.1.5.3- 01.1.5.4	Matolja	509	502	585	509	509	563

1) Fastprisberäkningar bygger på uppgifter ifrån KPI utförda på Nationalräkenskapernas varugruppernivå. Fastprisberäkning är gjord i 2000 års priser.

2) Uppgiften är osäker.

Källa: SCB, Handel med varor och tjänster.

Tabell 17.5 (forts.)

COICOP	Varugrupp	Försäljning (inkl. moms)					
		Löpande priser			Fasta priser (2000=100) ¹		
		2000	2001	2002	2000	2001	2002
01.1.6	Frukt	8 157	8 768	9 238	8 157	7 815	8 002
01.1.6.1-	Frukt (färsk, kyld eller fryst) ²	7 300	7 764	8 147	7 300	6 819	6 965
01.1.6.7							
01.1.6.8	Torkad frukt	697	824	846	697	816	804
01.1.6.9	Konserverad frukt och fruktbaserade produkter	160	180	245	160	179	233
01.1.7	Grönsaker	12 998	13 500	14 425	12 998	12 759	12 915
01.1.7.1-	Grönsaker och potatis (färsk, kyld eller fryst) ²	8 632	8 993	9 715	8 632	8 347	8 499
01.1.7.4,							
01.1.7.7							
01.1.7.5	Torkade grönsaker	96	117	126	96	112	116
01.1.7.6	Andra konserverade eller behandlade grönsaker	1 959	2 089	2 217	1 959	2 005	2 031
01.1.7.8	Potatisprodukter	2 312	2 301	2 366	2 312	2 295	2 270
01.1.8	Socker, sylt, honung, choklad och konfektyr	15 224	15 922	16 894	15 224	15 791	16 245
01.1.8.1	Socker	937	957	1 069	937	934	1 006
01.1.8.2	Sylter och marmelader	987	1 013	1 081	987	1 023	1 055
01.1.8.3-	Konfektyr, choklad och glass	13 299	13 951	14 744	13 299	13 834	14 185
01.1.8.6							
01.1.9	Övriga livsmedel	6 185	6 358	6 894	6 185	6 324	6 709
01.1.9.1	Såser och smaksättningsmedel	2 338	2 468	2 623	2 338	2 455	2 553
01.1.9.2	Salt, kryddor och kryddväxter	344	358	326	344	355	317
01.1.9.3-	Jäst, dessertberedningar och soppor samt övrigt	3 503	3 532	3 945	3 503	3 513	3 839
01.1.9.4							
01.2.1	Kaffe, te och choklad	4 501	4 488	4 299	4 501	4 674	4 664
01.2.1.1	Kaffe	3 685	3 640	3 441	3 685	3 817	3 820
01.2.1.2	Te	541	553	558	541	557	547
01.2.1.3	Kakao och chokladpulver	275	295	299	275	299	297
01.2.2	Mineralvatten, läskedrycker, frukt- och grönsaksjuicer	8 195	8 643	9 354	8 195	8 658	9 249
01.2.2.1-	Läskedrycker samt mineral- och källvatten	4 381	4 504	5 227	4 381	4 474	5 124
01.2.2.2							
01.2.2.3-	Juice och saft	3 814	4 140	4 126	3 814	4 184	4 125
01.2.2.4							
02.1	Alkoholhaltiga drycker	24 709	25 751	27 372	24 709	25 621	27 524
02.1.1	Spritdrycker	7 285	7 377	7 648	7 285	7 285	7 501
02.1.2	Vin	10 113	10 695	11 564	10 113	10 762	12 074
02.1.3	Öl	7 312	7 679	8 161	7 312	7 574	7 949
därav	Öl klass I och II	3 370	3 314	3 330	3 370	3 253	3 193
	Öl klass III	3 939	4 363	4 831	3 939	4 319	4 756

Tabell 17.6**Hushållens konsumtionsutgifter efter ändamål 1995–2003 enligt nationalräkenskaperna (NR), löpande priser, milj. kr***Household final consumption expenditure by purpose according to the National Accounts, current prices*

	COICOP ¹	1995	1999	2000	2001	2002 ²	2003 ²
<i>Livsmedel o drycker</i>	1	120 730	122 658	125 708	131 582	137 713	142 096
<i>Livsmedel</i>	11	109 149	111 093	113 777	119 101	124 657	128 617
Bröd och spannmålsprodukter	111	18 083	18 063	18 603	19 466	20 333	20 961
Kött	112	24 438	24 006	24 686	25 872	27 083	27 957
Fisk	113	6 273	7 458	7 657	7 999	8 370	8 617
Mjölk, ost och ägg	114	19 163	19 518	20 027	20 970	21 936	22 617
Oljor och fetter	115	3 712	3 310	3 399	3 563	3 732	3 850
Frukt	116	9 096	9 836	10 109	10 568	11 067	11 415
Grönsaker	117	11 913	13 010	12 850	13 470	14 095	14 535
Sötsaker, glass, sylt	118	12 576	12 047	12 486	13 019	13 666	14 147
Salt, kryddor, såser	119	3 895	3 845	3 960	4 174	4 375	4 518
<i>Alkohol fria drycker</i>	12	11 581	11 565	11 931	12 481	13 056	13 479
Kaffe, te, choklad	121	5 287	4 484	4 606	4 600	4 823	4 982
Läsk, juice, saft	122	6 294	7 081	7 325	7 881	8 233	8 497
<i>Alkoholhaltiga drycker</i>	21	22 345	23 154	24 064	25 533	26 980	27 585
Sprit	211	7 846	7 064	7 285	7 492	7 708	7 331
Vin	212	7 392	9 212	9 517	10 210	10 828	11 429
Öl	213	7 107	6 878	7 262	7 831	8 444	8 825
Hushållens konsumtionsutgifter totalt		842 914	990 383	1 043 013	1 071 796	1 106 241	1 156 422

1) Classification of Individual Consumption by Purpose.

2) Preliminära uppgifter.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Tabell 17.7**Hushållens konsumtionsutgifter efter ändamål 1995–2003 enligt nationalräkenskaperna (NR), fasta priser, index (1993=100)***Household final consumption expenditure by purpose according to the National Accounts, fixed prices, index numbers*

	COICOP ¹	1995	1999	2000	2001	2002 ²	2003 ²
<i>Livsmedel o drycker</i>	1	103,5	109,5	112,2	114,1	115,4	118,7
<i>Livsmedel</i>	11	103,6	109,5	111,9	113,2	114,0	117,2
<i>Bröd och spannmålsprodukter</i>	111	104,7	108,6	110,1	113,9	116,0	119,3
<i>Kött</i>	112	107,1	114,9	116,7	116,5	118,9	123,8
<i>Fisk</i>	113	103,8	115,4	118,0	118,0	111,2	113,1
<i>Mjölk, ost och ägg</i>	114	101,9	104,4	106,1	108,9	109,1	108,8
<i>Oljor och fetter</i>	115	99,6	89,1	91,8	97,0	98,2	99,7
<i>Frukt</i>	116	100,7	111,4	116,7	112,7	113,4	119,1
<i>Grönsaker</i>	117	107,0	130,1	133,8	132,1	132,4	137,1
<i>Sötsaker, glass, sylt</i>	118	98,4	95,1	97,6	101,3	102,3	105,7
<i>Salt, kryddor, såser</i>	119	101,6	102,5	104,7	107,7	110,3	113,3
<i>Alkoholfria drycker</i>	12	103,3	109,9	115,0	122,2	129,0	134,0
<i>Kaffe, te, choklad</i>	121	92,3	91,0	98,3	102,8	112,7	119,4
<i>Läsk, juice, saft</i>	122	112,1	125,8	128,7	138,3	142,7	146,4
<i>Alkoholhaltiga drycker</i>	21	97,3	93,3	95,4	100,7	107,2	108,9
<i>Sprit</i>	211	86,1	69,9	70,8	71,9	73,4	69,6
<i>Vin</i>	212	100,2	110,8	111,7	120,6	132,4	138,5
<i>Öl</i>	213	109,0	105,7	111,4	118,5	126,0	130,6
Hushållens konsumtionsutgifter totalt		103,1	115,5	120,4	120,8	122,6	125,1

1) Classification of Individual Consumption by Purpose.

2) Preliminära uppgifter.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.